

HØYESTERETTS KONTOR

Advokat Gisle Danielssen
Deloitte Advokatfirma AS
Postboks 287 Forus
4066 STAVANGER

**Sak nr. 2015/545, sivil sak, anke over dom:
Øystein Svendsen mfl. mot Georg Martin Vindheim**

**Sak nr. 2015/706, sivil sak, anke over kjennelse:
Øystein Svendsen mfl. mot Georg Martin Vindheim**

Vedlagt følger 2 utskrifter av Høyesteretts beslutning av 21. april 2015 i ovennevnte sak til forkynnelse for Dem på vegne av Georg Martin Vindheim.

Forkynnelse bes erkjent og returnert Høyesterett innen 3 - tre - dager.

Oslo, 23. april 2015

For direktøren

Julie So-Man Ng
førstekonsulent

Forkynnelse erkjennes mottatt den

Ifølge fullmakt

K.nr.	Dato	Prosjekt	
1013068 6006009	27/ 4-15	G1D	ad

NORGES HØYESTERETT

Den 21. april 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei og dommerne Bull og Bergsjø i

HR-2015-00852-U, (sak nr. 2015/706), sivil sak, anke over kjennelse:

Øystein Svendsen

Elsa Jåtog

(advokat Andreas Bjørn Salvesen)

mot

Georg Martin Vindheim

(advokat Gisle Danielssen)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

Øystein Svendsen og Elsa Jåtog har erklært anke over Agder lagmannsretts dom 7. januar 2015 i sak nr. 13-032986ASD-ALAG mot Georg Martin Vindheim. For det tilfellet at anken ikke skulle bli tillatt fremmet etter tvisteloven § 30-4, har Øystein Svendsen og Elsa Jåtog erklært særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse. Ved ankeutvalgets beslutning i dag i sak nr. 2015/545 er anken over lagmannsrettens dom ikke tillatt fremmet.

Høyesteretts ankeutvalg finner enstemmig at verken avgjørelsens betydning utenfor den foreliggende sak eller andre forhold tilsier at anken blir prøvd. Anken blir derfor nektet fremmet, jf. tvisteloven § 30-5.

Ankemotpartens sakskostnader i denne saken anses dekket av beløpet som er tilkjent i sak nr. 2015/545.

S L U T N I N G :

Anken nektes fremmet.

Henrik Bull
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift:

NORGES HØYESTERETT

Den 21. april 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei og dommerne Bull og Bergsjø i

HR-2015-00849-U, (sak nr. 2015/545), sivil sak, anke over dom:

Øystein Svendsen

Elsa Jåtog

(advokat Andreas Bjørn Salvesen)

mot

Georg Martin Vindheim

(advokat Gisle Danielssen)

truffet slik

BESLUTNING:

Øystein Svendsen og Elsa Jåtog har erklært anke over Agder lagmannsretts dom 7. januar 2015 i sak nr. 13-032986ASD-ALAG mot Georg Martin Vindheim.

Høyesteretts ankeutvalg finner enstemmig at verken avgjørelsens betydning utenfor den foreliggende sak eller andre forhold tilsier at saken blir fremmet for Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4. Anken tillates derfor ikke fremmet.

Ankemotparten har påstått seg tilkjent saks kostnader med 43 312,50 kroner med tillegg av merverdiavgift. Påstanden tas til følge.

SLUTNING:

Anken tillates ikke fremmet.

I saks kostnader for Høyesterett betaler Øystein Svendsen og Elsa Jåtog – én for begge og begge for én – til Georg Martin Vindheim 54 140,63 – femtifiretusenett hundreogførti 63/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av beslutningen.

Henrik Bull
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift:

AGDER LAGMANNSRETT

Dok 69

Advokat Gisle Danielssen
Deloitte Advokatfirma AS
Postboks 287 Forus

4066 STAVANGER

Deres referanse

Vår referanse

13-032986ASD-ALAG

Dato

09.01.2015

Forkynning

Georg Martin Vindheim - Øystein Svendsen m.fl.

Vedlagt følger bekreftet utskrift av Agder lagmannsretts dom av 07.01.2015.

Vi ber deg på vegne av din part vedta forkynning og straks fylle ut kvitteringen og sende den tilbake. Utskriften anses som hovedregel forkynt når den er kommet til advokatens kontor.

Vi ber deg anføre på skjemaet når utskriften er kommet til kontoret og, i tilfelle fravær, når advokaten tidligst har hatt anledning til å se den.

Agder lagmannsrett

Anne Lene Grini Kvam
saksbehandler

K.nr.	Dato	Prosjekt	
1013068	12/1-15	GiD	ad
6006009			

Postadresse
Postboks 2644, 3702 Skien

Sentralbord
35540500

Saksbehandler
Anne Lene Grini Kvam

Bankgiro
7694.05.14823

Organisasjonsnummer
971545550

Kontoradresse
Statens hus, Gjerpensgt. 16, Skien

Telefaks
35521009

Telefon

Ekspedisjonstid

Internett/E-post

AGDER LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 07.01.2015

Saksnr.: 13-032986ASD-ALAG

Dommere:

Førstelagmann	Dag Bugge Nordén
Lagdommer	Erik Holth
Ekstraordinær lagdommer	Øyvind Smukkestad

Ankende part	Georg Martin Vindheim	Advokat Gisle Danielssen
Ankemotpart	Elsa Jåtog	Advokat Andreas Bjørn Salvesen
Ankemotpart	Øystein Svendsen	Advokat Andreas Bjørn Salvesen

Saken gjelder i hovedsak krav om erstatning fra en aksjonær i medhold av aksjeloven § 17-1.

Parter i saken er Georg Martin Vindheim, Øystein Svendsen og Else Jåtog. Vindheim og Svendsen eier hver 50 % av aksjekapitalen på kr 50 000 i regnskapsfirmaet Regnskapstema AS (heretter Regnskapstema eller selskapet). Svendsen er styreleder og var daglig leder inntil 31. mai 2011. Vindheim er styremedlem. Jåtog er varamedlem til styret og var ansatt som regnskapsfører i selskapet inntil 31. mai 2011.

Svendsen er utdannet og arbeider som regnskapsfører med autorisasjon. Vindheim har ingeniørutdannelse med spesialkompetanse innen IT og datakommunikasjon. Han har hatt ansvaret for å drifte og vedlikeholde selskapets datautstyr. Som motytelse førte selskapet regnskapet for flere av hans egne selskaper.

Selskapet hadde hovedkontor i Farsund, med avdelingskontor i Lyngdal. Virksomheten opphørte i realiteten våren 2011. Selskapet er ennå ikke formelt oppløst, men det er etter opplysningene i saken å anse som "tomt" og aksjene uten verdi.

Saken har sitt utspring i et motsetningsforhold som fra høsten 2010 oppstod mellom Vindheim og Svendsen. Da hadde de en tid forsøkt å selge selskapet uten at dette hadde ført frem.

Konflikten kulminerte med at **advokat Andreas Salvesen 28 februar 2011 sendte et brev til Martin Vindheim.** Det har vesentlig betydning for saken og gjengis derfor i sin helhet:

"REGNSKAPSTEMA AS

Som det fremgår av siste halvårs stigende uro i Regnskapstema AS, opprinnelig utløst ved ditt urettmessige pengeuttak med de til dels vemmelige konsekvenser det ga i forhold til driften og arbeidsmiljøet ved påkrevet innlån fra arbeidstaker til dekning av merverdiavgift, foruten senere mailutveksling samt ekstremt høyt misbruk av SMS, er samtlige ansatte, som tidligere varslet, tilstrekkelig forsynt med den forurensing som er gjort av arbeidsmiljøet, til at samtlige med dette sier opp sine stillinger i Regnskapstema AS.

Dette gjelder Øystein Svendsen
Else Jåtog, Rigmor Byremo
og Oddbjørg Homeland.

Oppsigelse skjer fra dags dato, og med endelig virkning og fratredelse i forhold til de innbyrdes respektive fra 1.april og senest 1.juni.

Samtlige er tilbudt og har takket ja til nye stillinger i nyetablerte Lister Regnskapsentral AS u.s.

Situasjonen bør ventelig utløse drøftelser av hva som skal skje med Regnskapstema AS. Øystein Svendsen som medaksjonær ser små andre muligheter enn direkte avvikling av firmaet.

Det vil i så fall være aktuelt å realisere firmaets aktiva og passiva.

Det var greit om du kunne ta kontakt med meg for å tilkjenne synspunkter på foranstående.

For øvrig vedlegges kopi av referat fra styremøte den 25.01.11 utløst av vedlagt kopi av innkalling til styremøte av 13.01.11 med vedlegg av samme dato."

I følge referatet det ble det vist til, ble det 25. januar 2011 holdt et styremøte i Regnskapstema hvor bare Øystein Svendsen og Else Jåtog var til stede, mens Martin Vindheim var fraværende. Der ble det blant annet protokollert:

" Pkt 1: "Anmeldelse av Martin Vindheim" - Det ble vedtatt å avvete til etter at det er drøftet med advokaten. Øystein ønsker en minnelig løsning med Martin.

Pkt 2: "Videre drift" - Regnskapstema as legges ned dersom det ikke kommer til enighet med aksjonærene om at den ene kjøper den andre ut."

Lagmannsretten bemerker til punkt 1 at Vindheim i følge Svendsen og Jåtog har foretatt uberettigede uttak fra selskapets bankkonto.

Brevet som er datert 13. januar 2011 er delvis gjengitt i tingrettens dom på side 5.

Brevet fra advokat Salvesen utløste en hektisk aktivitet. Vindheim protesterte mot fremgangsmåten og understreket Svendsens plikt som styreleder til å ivareta selskapets interesser blant annet ved å ansette nye medarbeidere. Han stilte også spørsmål om **hvem som hadde engasjert advokat Salvesen, et spørsmål som under ankeforhandlingen for lagmannsretten fremdeles er omtvistet.**

Svensen ble delvis sykemeldt fra sin stilling som daglig leder fra 28. februar til utløpet av hans oppsigelsestid 31. mai 2011.

Lister Regnskap AS ble formelt stiftet 16. mars 2011 med kontor i Farsund. De tre ansatte regnskapsmedarbeiderne i Regnskapstema, Jåtog, Byremo og Homeland, var aksjonærer hver med 1/3 av aksjekapitalen. Jåtog ble styreleder. Øystein Svendsen ble ansatt som daglig leder.

Virksomheten i Regnskapstema opphørte ved utløpet av mai 2011, mens Lister Regnskap samtidig begynte sin virksomhet. Med få unntak fortsatte kundene til Regnskapstema som kunder i Lister Regnskap.

Advokat Salvesen satte i brev til Vindheim og Svendsen 24. august 2011 opp et forslag til fordeling av midlene ved avvikling av Regnskapstema. Vindheim aksepterte ikke forslaget, og har senere motsatt seg at selskapet blir formelt oppløst uten **nærmere gransking av virksomheten**.

Ved stevning til Lister tingrett 21. mai 2012 reiste Martin Vindheim sak mot Øystein Svendsen og Else Jåtog med krav om erstatning etter rettens skjønn for tapping av midler fra Regnskapstema til Lister Regnskap. De saksøkte påstod seg frifunnet.

Saken ble overført fra Lister tingrett til Kristiansand tingrett, som avsa dom 10. desember 2012 med følgende slutning:

- "1.
Øystein Svendsen og Else Jåtog frifinnes.
2.
Øystein Svendsen og Else Jåtog tilkjennes sakens omkostninger med kr. 277.932,- som forfaller til betaling to uker etter forkynnelsetidspunktet hvorefter lovens forsinkelsesrente skal beregnes."

Tingrettens dom inneholder en vesentlig mer utførlig redegjørelse for saksforholdet med gjengivelse av en rekke brev som har vært utvekslet mellom partene. Det vises til dommen.

Martin Vindheim har anket dommen. Anken gjelder bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen.

Øystein Svendsen og Else Jåtog har tatt til gjenmæle for lagmannsretten.

Ankeforhandling ble holdt i Kristiansand 16. til 18. desember 2014. Til tidsforløpet bemerkes at ankeforhandlingen to ganger har måttet utsettes.

Georg Martin Vindheim har nedlagt slik påstand:

1. Øystein Svendsen og Else Jåtog dømmes in solidum til å betale erstatning til Georg Martin Vindheim fastsatt etter rettens skjønn oppad begrenset til NOK 900.000,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
2. Øystein Svendsen og Else Jåtog dømmes in solidum til å erstatte Georg Martin Vindheim sakens omkostninger for tingretten og lagmannsretten med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.

Påstandsgrunnlagene kan oppsummeres slik:

Vindheim krever erstatning for tap han er påført som aksjonær som følge av at ankemotpartene har tappet Regnskapstema for verdier, og for utgifter han er blitt påført for å ivareta sine selskapsinteresser.

Det prinsipale rettsgrunnlaget er for begge motparter aksjeloven § 17-1 første ledd. For Jåtog anføres også medvirkningsalternativet i § 17-1 annet ledd.

Svendsen og Jåtog har i sine posisjoner handlet i strid med sin plikt etter aksjeloven §§ 6-13, 6-14 og § 6-28 til å ivareta selskapets interesser. Handlingene og unnlatsene er foretatt av Svendsen i egenskap av å være styreleder og daglig leder i Regnskapstema og daglig leder i Lister Regnskap, samt Jåtog i egenskap av å være fungerende styremedlem i Regnskapstema og styreleder i Lister Regnskap. Overføringen av verdier til Lister Regnskap innebærer en urimelig fordel for dette selskapet og er i kjerneområdet for aksjeloven § 6-28.

Stikkordmessig fremheves at alle opplysninger om kundeforhold mv. som var lagret i selskapets server, ble kopiert til en ny server disponert av Lister Regnskap. Ved endring av e-postadresser og henvendelser til kundene muntlig og skriftlig arbeidet ankemotpartene for å overføre kundene til Lister Regnskap. Forretningslokalene ble tømt og flyttet til nye lokaler. Inventaret ble overført til Lister Regnskap. **Innbetalinger til Regnskapstema fra 1. juni 2011 ble kanalisert til advokat Salvesens klientkonto og delvis brukt til å betale advokaten for oppdrag som i realiteten var utført for Svendsen og Jåtog.**

Svendsen handlet i strid med sine plikter som styreleder og daglig leder ved å unnlate å rekruttere nye medarbeidere etter oppsigelsene 28. februar 2011 og å sørge for videre drift av selskapet til tross for Vindheims gjentatte krav om dette. **Han hadde overoppsyn med tappingen av selskapet.** Jåtog deltok på alle styremøter og fungerte i realiteten som styremedlem i Regnskapstema. Hun var med på møtet 25. januar 2011 da man i Vindheims fravær behandlet spørsmålet om anmeldelse av ham og om avviklingen av virksomheten. **Hun deltok aktivt sammen med Svendsen i de grep som ble tatt, og ble styreleder i Lister Regnskap.**

Martin Vindheim bestrider motpartenes beskyldninger mot ham om urettmessige uttak fra selskapets bankkonto og om forsømmelser med hensyn til driften av selskapets datautstyr. Disse forholdene var ikke tatt opp med Vindheim på forhånd av motpartene eller noen av de ansatt i Regnskapstema. **Beskyldningene bærer preg av å være konstruert for å begrunne ankemotpartenes handlinger.**

Selv om ankemotpartene skulle ha rett i kritikken mot Vindheim, ville det ikke kunne forsvare deres fremgangsmåte. De måtte eventuelt begjært ham utløst etter aksjeloven § 4-24.

Vindheim mottok ikke innkalling til styremøtet 25. januar 2011. Referatet må være laget i ettertid. Han fikk det først tilsendt som vedlegg til advokat Salvesens brev 28. februar 2011. Kritikken mot ham i brevet 13. januar 2011 fikk han også først oversendt da. **Planen om å kvitte seg med ham og overføre verdiene i selskapet til ett nytt selskap, er etter bevisførselen utarbeidet kort tid etter styremøtet under medvirkning fra advokat Salvesen.**

Som subsidiært påstand grunnlag har Vindheim gjort gjeldende at Svendsen og Jåtog handlet i strid med sin ulovfestede lojalitetsplikt som arbeidstakere i Regnskapstema ved sine handlinger i oppsigelsestiden, og atter subsidiært at de handlet i strid med markedsføringsloven § 25. Det er etter lagmannsrettens syn ikke nødvendig å redegjøre nærmere for disse subsidiære grunnlagene.

Vindheim har for det første krav på erstatning for det økonomiske tap han ble påført ved at selskapets verdier ble overført til Lister Regnskap. Han har som eier av 50 % av selskapets aksjer krav på å få erstattet halvparten av selskapets tap. Erstatningen må utmåles skjønnsmessig. Etter praksis i bransjen omsettes regnskapsfirmaer med kundeportefølje for en pris svarende til 40 til 60 prosent av omsetningen. Det bør tas utgangspunkt i samlet inntjening i Regnskapstema og Lister Regnskap i 2011 på kr 1 850 000, eller eventuelt omsetningen i Regnskapstema i 2010 med kr 1 650 000.

Vindheim krever også erstatning for utgifter til advokat Salvesen som urettmessig ble belastet selskapets konto. Advokat Salvesen representerte Svendsen og Jåtog. Beløpet er kr 219 250 eksklusive mva. Halvparten av beløpet kreves erstattet av Vindheim.

Vindheim krever i tillegg erstatning for utgifter som var nødvendig for at han skulle få gjennomført **sin rett til innsyn i selskapets regnskaper i forkant av generalforsamlingen i juni 2012, da regnskapet for 2011 skulle behandles. Kravet ble motarbeidet av ankemotpartene ved advokat Salvesen.** Beløpet er kr 40 000 i henhold til fremlagt oppstilling.

Øystein Svendsen og Else Jåtog har nedlagt slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Øystein Svendsen og Else Jåtog tilkjennes sakens omkostninger for lagmannsretten.

Til støtte for påstanden har ankemotpartene konsentrert gjort gjeldende:

Tingrettens dom er riktig. Ankemotpartene er i det vesentlige enige i begrunnelsen. Saken står i tilnærmet samme stilling for lagmannsretten.

Svendsen og Jåtog har ikke gjort seg skyldige i ansvarsbetingende forhold, hverken solidarisk eller individuelt.

Det som har skjedd er utløst av klanderverdige forhold hos Martin Vindheim som består av trakassering av Svendsen og andre ansatte i Regnskapstema og uberettigede uttak fra selskapets konto som ankemotpartene mener er underslag. Trakasseringen har fortsatt i tiden etter at Svendsen og de andre ansatte sa opp sine stillinger.

Situasjonen i selskapet ved årsskiftet 2010-2011 var blitt uholdbar. Vindheim og Svendsen var enige om at selskapet burde selges og hadde arbeidet med det siden 2009. Vindheim hindret imidlertid gjennomføringen av salget ved å ha urealistiske forventninger om hvilken pris han kunne oppnå. Han oppholdt seg fra høsten 2010 stort sett i Portugal og var svært vanskelig tilgjengelig.

Dette er bakgrunnen for at det ble innkalt til styremøte 25. januar 2011. Det er usannsynlig at Vindheim ikke mottok innkallingen og brevet 13. januar 2011 med redegjørelse for kritikkverdige forhold. Det er også usannsynlig at han ikke mottok e-post og ikke ble kjent med hva som var skjedd før i slutten av februar 2011.

Begrunnelsen de ansatte ga for sine oppsigelser i brevet 28. februar 2011, er reell. Det var utelukket at de ville fortsette i Regnskapstema. De opplevde å bli trakassert av Vindheim, og han oppfylte ikke sin plikt til å sørge for å holde IT-systemene oppdatert. Det var en rekke dataproblemer som vanskeliggjorde regnskapsarbeidet. Vindheim var vanskelig å få tak i og medvirket ikke til å få løst disse problemene innen rimelig tid.

Oppsigelsene skyldtes ikke at de ansatte besluttet å stifte et nytt regnskapsfirma, men at de fant det utelukket å fortsette sammen med Vindheim. De mottok imidlertid mange henvendelser fra kunder som var usikre på fremtiden. Hensynet til kundene veide tungt da de ansatte bestemte seg for å starte et nytt regnskapsfirma.

Det ville ikke vært mulig å rekruttere nye medarbeidere i Regnskapstema. Svendsen var den eneste med autorisasjon. Vindheim kunne derfor under ingen omstendighet forhindre at selskapet ble avviklet med den følge at aksjene tapte sin verdi. Han har seg selv å takke for denne utviklingen som følge av at han forhindre at selskapet ble solgt og ved sin kritikkverdige adferd mot selskapet og de ansatte for øvrig. Hans adferd var en spesiell belastning for Svendsen, som er en konfliktsky mann.

Det var ikke urettmessig av Svendsen og Jåtog å kopiere datamaterialet i selskapet til en ny server. De kunne med rette frykte at Vindheim med sin IT-kompetanse ville legge hindringer i veien for dem. De kunne også frykte at Vindheim ville hente ut regnskapsmateriale fra forretningslokalene uten å levere det tilbake. Det var derfor grunn til å flytte virksomheten til nye lokaler. At disse ble eid av advokat Salvesen, var tilfeldig.

Verken Svendsen, Jåtog eller de øvrige ansatte opptrådte illojalt i oppsigelsestiden. De gjorde ikke noe for å overføre kunder til Lister Regnskap. Det valgte kundene selv å gjøre. De ansatte stod fritt til å slutte i Regnskapstema og å starte et nytt firma.

Vindheim har i ettertid fortsatt å trakassere motpartene og de øvrige ansatte på forskjellige måter. Blant annet registrerte han domenet listerregnskap.no og la på nettsiden ut beskyldninger mot de navngitte personer for å ha stjålet selskapet o.l. Lister Regnskap fikk 11. mars 2014 Domeneklagenemndas medhold i sitt krav på overføring av domenet.

Ankemotpartene var berettiget til å skifte bankkonto. Etter de tidligere erfaringene med uberettigede uttak, var det grunn til å frykte at Vindheim ville tilegne seg beløp som ble utbetalt til Regnskapstema etter at virksomheten var opphørt. Det gjorde han også. At advokat Salvesens klientkonto ble benyttet, er uten betydning. Det hadde ikke noe med hans salær å gjøre.

Vindheim har ikke lidt noe økonomisk tap. Virksomheten i Regnskapstema ville som sagt blitt avviklet uansett. Verdien av selskapet er uansett langt lavere enn Vindheim gjør gjeldende. Forsøkene på å selge selskapet i 2010 viser dette.

Advokat Salvesen var Regnskapstemas advokat i, ikke ankemotpartenes. Han ble først engasjert som advokat av Svendsen og Jåtog i konflikten med Vindheim etter at de hadde fratrudd sine stillinger ved utløpet av oppsigelsestiden. At hans salær for arbeid for Regnskapstema ble dekket av beløp som var kommet inn til klientkontoen, var derfor rettmessig.

Ankemotpartene har ikke motarbeidet Vindheims krav på innsyn i regnskapsmateriale. Det var grunn til å frykte at han ikke ville levere bilagene tilbake. Det var rettmessig å stille vilkår for å stille materialet til rådighet.

Lagmannsrettens vurdering:

Lagmannsretten har kommet til et annet resultat enn tingretten og ser vesentlig annerledes på ankemotpartenes opptreden i forbindelse med at virksomheten i Regnskapstema ble avviklet og ny virksomhet i det konkurrerende selskapet Lister Regnskap ble etablert.

Lagmannsretten legger til grunn at oppsigelsesbrevet fra advokat Salvesen 28. februar 2011, som er gjengitt i sin helhet i dommen på side 2 og 3, satte ut i livet en plan som kort tid i forveien var utarbeidet med det mål for øye å overføre virksomheten i Regnskapstema til Lister Regnskap. Det fremgår uttrykkelig av brevet at de ansatte var tilbudt og hadde takket ja til nye stillinger i "[n]y etablerte Lister Regnskapssentral u.s." Som tidligere nevnt, ble dette selskapet etablert med Jåtog, Byremo og Homeland som aksjonærer, Jåtog som styreleder og Svendsen som daglig leder.

Tingretten la i dommen på side 26 til grunn Svendsens partsforklaring, understøttet av forklaringene fra Jåtog og de de øvrige to ansatte, om at det på tidspunktet for oppsigelsene ikke forelå noen planer om å starte et nytt regnskapsførerfirma. Denne bevisbedømmelsen finner lagmannsretten det vanskelig å forstå. At det ikke skulle være noen sammenheng mellom oppsigelsene og etableringen av Lister Regnskap, står ikke til troende.

Svendsen sørget for at alle data i Regnskapstemas server før oppsigelsesbrevet ble sendt, ble kopiert til en ny server tilhørende IServ Computing AS i henhold til en avtale om fjerndrift av bedriftens IT-systemer ("hosting"). Daglig leder Erik Grønsund har forklart seg som vitne om denne operasjonen. I i tilknytning til vitneforklaringen er det dokumentert e-postutveksling om viser kontakt mellom IServ Computing AS og Svendsen fra 17. februar 2011. Svendsen hadde ikke tilgang til serveren som administrator, men **IServ kom i følge Grønsund inn "bakveien", en fremgangsmåte som etter lagmannsrettens forståelse er å betegne som "hacking".**

Lister Regnskap kom i besittelse av alle data vedrørende kundene til Regnskapstema. Vederlaget for avtalen med IServ ble senere betalt av Lister Regnskap.

Lagmannsretten finner det også bevist at både Øystein Svendsen og Else Jåtog i oppsigelsestiden fra mars 2011 arbeidet systematisk med sikte på å overføre kundene i Regnskapstema til Lister Regnskap. Dette skjedde blant annet ved at kundene ble muntlig orientert etter hvert som de kom innom kontoret.

Mailadressene til de ansatte ble endret allerede i begynnelsen av mars. Det fremgår av e-post 10. mars 2011 fra Øystein Svendsen med overskrift "Nye mailadresser Regnskapstema AS" at det var opprettet nye mailadresser for Svendsen, Jåtog, Byremo og Homeland under domenet "listerrs.no". I e-posten gis det deretter følgende orientering:

"De gamle mailadressene med@itcompaniet.com virker ikke lenger. Dersom du har sendt til den gamle mailen etter 08.03.11, ber vi om å få disse tilsendt på nytt til den nye mailadressen."

Denne informasjonen var villedende. Mottakerne gis det inntrykk at det bare dreier seg om nye mailadresser for medarbeiderne i Regnskapstema.

En av kundene i Regnskapstema var advokat Anne Rita Meberg. Så sent som 30. mai 2011 uttalte Svendsen seg som svar på spørsmål fra henne villedende om situasjonen med hensyn til føringen av regnskapet.

I brev 31. mai 2011 ble både advokat Meberg og Farsundadvokatene AS, en annen av kundene, gitt følgende orientering:

"Da regnskapsførervirksomheten i Regnskapstema AS er opphørt, meddeles herved at oppdraget Regnskapstema AS har med deres firma er opphørt. Alle ansatte i Regnskapstema AS har sagt opp stillingene, og fra 01.06.11 starter de samme ansatte med regnskapsføring i nytt firma, Lister Regnskap AS. Vedlegger ny oppdragsavtale, fullmaktsskjema for Altinn samt endringsmelding til Brønnøysundregistrene. Disse bes signert og returnert til oss så snart som mulig dersom dere vil at Lister Regnskap AS skal påta seg oppdraget. I motsatt fall ber vi om å bli holdt underrettet."

Som sagt ovenfor på side 4 i dommen, ble innbetalinger fra kunder i Regnskapstema fra 1. juni 2011 kanalisert til advokat Salvesens klientkonto.

Regnskapstema leide tidligere lokaler i Farsund fra Martin Vindheim. Husleieavtalen ble sagt opp og lokalene fraflyttet. Akkurat når dette skjedde, er noe uklart. Etter anmodning fra Vindheim deltok selskapets revisor, Olav Rune Øistensen, i en befaringsavtale av lokalene 9. april 2011. I e-post 11. april 2011 uttalte han blant annet:

"Jeg kan i den forbindelse bekrefte at lokalene virket fraflyttet. Utover noen skjermer og noen PC-er var det lite som minnet om et aktivt kontor. De åpnet arkivskap, hengemappe arkiver, hvor jeg ved selvsyn kunne konstatere at de var tomme."

Vindheim var ikke blitt orientert om at lokalene ble fraflyttet.

Lister Regnskap etablerte seg i nye lokaler som ble leid av advokat Salvesen.

Det aller meste av inventaret i Regnskapstema ble overtatt av Lister Regnskap til en pris som av Svendsen ble fastsatt til kr 51 250. Beløpet er etter det som er opplyst, aldri blitt betalt.

Aksjeloven § 17-1 inneholder følgende alminnelige bestemmelse om erstatningsansvar:

"(1) Selskapet, aksjeeier eller andre kan kreve at daglig leder, styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen, gransker eller aksjeeier erstatter skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende.

(2) Selskapet, aksjeeier eller andre kan også kreve erstatning av den som forsettlig eller uaktsomt har medvirket til skadevolding som nevnt i første ledd. Erstatning kan kreves av medvirkeren selv om skadevolderen ikke kan holdes ansvarlig fordi han eller hun ikke har utvist forsett eller uaktsomhet."

Lagmannsretten finner det klart at Øystein Svendsen i egenskap av styreleder og daglig leder i Regnskapstema i det minste har utvist erstatningsbetingende uaktsomhet da virksomheten i Regnskapstema ved de midler som er beskrevet, ble avsluttet og overført til Lister Regnskap. Han hadde overoppsynet med tappingen av selskapet. Ved det har han handlet i strid med selskapets interesser og i strid de alminnelige regler om styrets og daglig leders oppgaver i aksjeloven §§ 6-12 til 6-14. Men spesielt har han handlet i strid med likhetsprinsippet i § 6-28 ved å misbruke sin posisjon i selskapet til å skaffe andre en

urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning. Ved sin handlemåte har han voldt tap for Martin Vindheim, ved at hans eierandel i Regnskapstema ble verdiløs. Utmålingen kommer lagmannsretten tilbake til nedenfor.

Selv om Svendsen er hovedansvarlig, har Else Jåtog i det minste ved uaktsomhet pådratt seg et medansvar for de handlinger eller unnlatelser som ble utført. Selv om hun formelt var varamedlem i styret, var hun til stede i alle styremøter og deltok i Vindheims fravær i vedtakene i styremøtet 25. januar 2011. Hun hadde kjennskap til alle relevante opplysninger og deltok aktivt i gjennomføringen av overføringen av virksomheten til Lister Regnskap. Om Jåtog holdes ansvarlig direkte i medhold av § 17-1 første ledd eller i medhold av medvirkningsalternativet i annet ledd er uten betydning.

Lagmannsretten kan ikke se at motsetningsforholdet mellom Svendsen og Vindheim eller ankemotpartenes anførte begrunnelse for å ville avslutte sitt forhold til Vindheim, i dette tilfelle har betydning for utfallet. Dersom deres fremstilling i hovedsak er korrekt, kunne det eventuelt begrunnet et krav om utløsning av Vindheim i medhold av aksjeloven § 4-24, men Regnskapstema AS er et selvstendig rettssubjekt, og begrunnelsen kan ikke legitimere den fremgangsmåte de valgte for å avslutte sin relasjon til ham.

I betraktning av den uforholdsmessig store oppmerksomhet forhistorien har vært viet, innskrenker lagmannsretten seg til å bemerke at det ikke har blitt underbygget at Vindheim har tilegnet seg en uberettiget vinning fra selskapet, men Svendsen var som styreleder berettiget til å reagere på overføringene av beløp fra selskapets bankkonto. Det er imidlertid ikke holdepunkter for at han tok dette opp Vindheim før han tok initiativ til å politianmelde ham. Beskyldningene om trakassering i tiden før oppsigelsene 28. februar 2011, eller kritikken som knytter seg til dataproblemer, fremstår etter bevisførselen som mangelfullt underbygget. Dette er heller ikke forhold som har vært tatt opp med Vindheim før man satte i gang med prosessen mot ham.

I ettertid kan Vindheim kritiseres for sin opptreden overfor ankemotpartene og de øvrige tidligere ansatte i Regnskapstema. Dette har imidlertid ingen betydning for saken, og lagmannsretten behandler ikke temaet nærmere.

Vindheim har for det første krevd erstatning for tapet han har lidt ved at hans eierandel på 50 % i Regnskapstema ble uten verdi etter at motpartene tappet selskapet for verdier.

Etter lagmannsrettens oppfatning er det nødvendig årsakssammenheng mellom motpartenes erstatningsbetingende handlinger og det tap Vindheim er påført ved at hans aksjepost ble verdiløs. Beregningen av det økonomiske tapet må bli sterkt skjønsmessig.

Etter bevisførselen finner lagmannsretten det sannsynlig at det er relativt utbredt i bransjen å ta utgangspunkt i verdien av kundeporteføljen i form av en prosentandel av omsetningen.

Det er opplyst at omsetningen i Regnskapstema i 2010 var kr 1 650 000, mens den samlede omsetningen i Regnskapstema og Lister Regnskap i 2011 var kr 1 850 000.

Lagmannsretten finner det mest treffende å ta utgangspunkt i omsetningen for 2010. Lister Regnskap fikk enkelte nye kunder i 2011.

Vindheim har gjort gjeldende at verdien bør fastsettes på grunnlag av 40 til 60 prosent av omsetningen. Lagmannsretten finner imidlertid at dette er noe for høyt. Det trekker ned at markedet for regnskapsfirmaer i Farsund-området var begrenset, og at Regnskapstema hadde en portefølje som bestod av mange små kunder. Det legges særlig vekt på de erfaringer som ble høstet ved forsøkene på salg av virksomheten i 2009-2010. Det viste seg ikke mulig å oppnå en pris i denne størrelsesorden. Samtidig tar lagmannsretten i betraktning at Svendsen og Jåtog ved rettsstridige midler har tilegnet seg verdiene i selskapet, og at usikkerhet med hensyn til hvilken pris som kunne vært oppnådd med salg, i noen grad bør gå utover dem. Lagmannsretten er kommet til at en andel på 30 %, svarende til et beløp som avrundet kan settes til kr 500 000 vil være passende. Vindheims andel blir da kr 250 000.

Vindheim har også krevd erstatning for det tap Regnskapstema er påført som følge av at salæret til advokat Salvesen ble betalt av selskapet.

Lagmannsretten er enig med den ankende part i at advokat Salvesen ikke kan anses å ha vært selskapets advokat. Redegjørelsen for saksforholdet og lagmannsrettens domsgrunner gir grunnlag for å trekke den slutning at han representerte Svendsen og Jåtog i deres konflikt med Vindheim, og at han tok aktiv del i planleggingen og gjennomføringen av deres forehavende. Et uttrykk for dette er blant annet oppsigelsesbrevet 28. februar 2011, som øyensynlig ikke er skrevet på vegne av arbeidsgiveren. Advokat Salvesens rolle bekreftes også ved hans etterfølgende kommunikasjon med Vindheim.

At innbetalinger fra Regnskapstemas kunder etter 1. juni 2011 ble kanalisert til advokat Salvesens klientkonto og deretter benyttet til å betale hans salær på til sammen kr 219 250 eksklusive mva, var derfor uberettiget i forhold til selskapet. Vindheims andel av tap er halvparten av beløpet, kr 109 625.

Vindheims samlede økonomiske tap i egenskap av eier er kr 359 625.

I tillegg har Vindheim krevd erstatning med et beløp på til sammen kr 40 000 for utgifter han har pådratt seg i arbeidet med å få innsyn i regnskapsmateriale i Regnskapstema som han hadde krav på.

Lagmannsretten er kommet til at Vindheim må gis medhold i kravet. Bevisførselen underbygger at hans krav på innsyn ble motarbeidet. Han måtte gjennom en omfattende og

langvarig prosedyre for å få bilagene, slik at det var rimelig at han skaffet seg advokat. Beløpets størrelse er ikke særskilt bestridt.

Samlet erstatning fastsettes til kr 399 625. Ankemotpartene hefter solidarisk.

Etter det utfallet saken har fått i lagmannsretten, anses den ankende part å ha vunnet saken både for tingretten og lagmannsretten ved å ha fått medhold "i det vesentlige", jf.

tvisteloven § 20-2 annet ledd første punktum. Når det dreier seg om et reelt skjønn fra rettens side over kravets omfang, har man i rettspraksis gått langt i å anse kravshaveren for å ha vunnet saken, selv om domsresultatet ligger betydelig lavere enn maksimumsbeløpet i påstanden. Det legges også vekt på hvor tyngdepunktet i saken har ligget, som i dette tilfelle klart er spørsmålet om ansvarsgrunnlaget. I nærværende sak står man ikke overfor noe grensetilfelle. Lagmannsretten tilføyer at Vindheim fikk fullt medhold i den delen av sitt krav som gjelder advokatutgiftene og kostnadene ved å få innsyn i regnskapsbilag.

Hovedregelen etter tvisteloven § 20-2 første ledd er at den ankende part har krav på full erstatning for sine sakskostnader. Lagmannsretten er kommet til at hovedregelen må følges i denne saken. Det foreligger etter en samlet vurdering ikke tungtveiende grunner som gjør det rimelig å fritta ankemotpartene for erstatningsansvaret helt eller delvis i henhold til § 20-2 tredje ledd.

Erstatningen skal i henhold til § 20-5 første ledd gi Vindheim full dekning for de kostnader som har vært nødvendige for å få saken forsvarlig behandlet. Det skal legges vekt på om det ut fra betydningen av saken har vært rimelig å pådra dem. Kostnadene skal fastsettes særskilt for hver instans.

Advokat Danielsen har inngitt fullstendig kostnadsoppgave datert 22. desember 2014. Samlet beløp for begge instanser er kr 825 130,02. Kostnadene for tingretten er i henhold til oppgaven til tingretten 16. november 2012 kr 454 999,90. Kostnadene for lagmannsretten er kr 370 130,12.

Lagmannsretten bemerker at kostnadene er svært betydelige i forhold til størrelsen av det kravet som er tvistegjenstand. Lagmannsretten aksepterer imidlertid at saken gjelder temaer av en viss personlig betydning for Vindheim utover det rent økonomiske tap.

For tingretten er det krevd salær for arbeid frem til og med inngitt stevning med kr 131 808 for 82,38 timer, salær frem til hovedforhandlingen med kr 178 167 for 111,36 timer og salær for hovedforhandlingen og forberedelse av prosedyren med kr 38 400 for 24 timer.

For lagmannsretten er det krevd salær frem til og med anke med kr 21 000 for 12 timer, salær fram til ankeforhandlingen med kr 173 250 for 99 timer og salær for

ankeforhandlingen og forberedelsen av prosedyre med kr 49 000 for 28 timer. Beløpene er eksklusive mva.

Utlegg kommer i tillegg.

Lagmannsretten har ikke noe å bemerke til timesatsene som er brukt, som er kr 1 600 for tingretten og kr 1 750 for lagmannsretten, men finner at det har medgått uforholdsmessig lang tid til forberedende arbeid for begge instanser. Det har vært nedlagt mye arbeid med temaer av forholdsvis begrenset betydning.

For tingretten gis det dekning for 150 timer forberedende arbeid med tillegg av 24 timer for hovedforhandlingen, til sammen 174 timer, med kr 278 400. Hertil kommer utlegg til kopiering med kr 6 000. Tillagt merverdiavgift gir det kr 355 500 for disse postene. I tillegg kommer utlegg til vitner, reise og opphold, rettsgebyr mv med til sammen kr 15 628,15 som lagmannsretten ikke har innvendinger mot. Samlet erstatning for tingretten fastsettes til kr 371 128,15.

For lagmannsretten gis det dekning for 70 timer forberedende arbeid med tillegg av 28 timer til ankeforhandlingen, til sammen 98 timer, med kr 171 500. Det legges vekt på at saken i det alt vesentlige står i samme stilling som for tingretten. Hertil kommer utlegg til kopiering av utdrag med kr 12 325. Tillagt merverdiavgift gir det kr 229 781,25 for disse postene. I tillegg kommer utlegg til vitner, reise og opphold og rettsgebyr mv. med kr 50 661,37 som lagmannsretten aksepterer. Samlet erstatning for lagmannsretten fastsettes til kr 280 442,62.

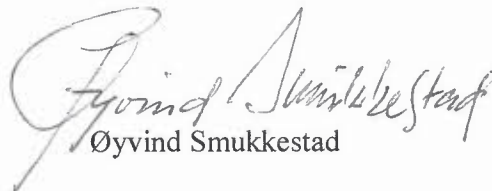
Ankemotpartene hefter solidarisk, jf. tvisteloven § 20-6.

Dommen er enstemmig

DOMSSLUTNING

1. Øystein Svendsen og Else Jåtog betaler til Georg Martin Vindheim erstatning med 399 625 – trehundreogtittitusensekshundreogtjuefem – kroner.
2. Øystein Svendsen og Else Jåtog betaler til Georg Martin Vindheim 371 128,15 – trehundreogsyttientusenetthundreogtjueåtte 15/100 – kroner i sakskostnader for tingretten og 280 442,62 – tohundreogåttitusenfirehundreogførtito 62/100 kroner i sakskostnader for lagmannsretten.
3. Øystein Svendsen og Else Jåtog er solidarisk ansvarlige for kravene i punkt 1 og 2. Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.

Dag Bugge Nordén

Øyvind Smukkestad

Erik Holth

